

Den Sociale Kapitalfond Analyse

Voksende karaktergab mellem drengene og piger i grundskolen

April 2017

Kontakt:

Analysechef Kristian Thor Jakobsen

Tlf.: 3022 6792

HOVEDKONKLUSIONER

- I 2016 havde pigerne et karaktersnit fra grundskolens 9. kl. afgangsprøver i dansk og matematik, der var ca. 0,85 karakterpoint højere end drengenes. I 2008 var denne forskel på 0,5 karakterpoint. Forskellen mellem drenge og pigers karaktersnit fra grundskolen er derfor vokset med mere end 60 pct. siden 2008.
- Den primære grund til den stigende forskel i karaktersnit mellem drenge og piger er, at piger får et markant højere karaktersnit ved dansk eksamenerne i grundskolen, og at denne forskel har været voksende. I 2008 fik pigerne et karaktersnit i dansk på et karakterpoint højere end drengene, mens denne forskel var steget til ca. 1,4 karakterpoints i 2016 efter et foreløbigt toppunkt på knap 1,5 i 2014.
- I modsætning til forskellen i karaktersnit i dansk har den tilsvarende forskel for matematik været mere stabil. Siden 2002 har drenge i hver årgang opnået et højere karaktersnit i matematik end pigerne. Siden indførelsen af den nye 12-punkts karakterskala har forskellen ligget på ca. 0,35 karakterpoint i drengenes favør.

BAGGRUND

Børn og unges muligheder for at realisere deres fulde potentiale uanset deres baggrund er en bidragende faktor til bl.a. fremtidig økonomisk vækst. Det er derfor bl.a. vigtigt, at den danske grundskole sikrer børn lige muligheder for at udfolde deres fulde faglige potentiale, således at fx sociale forhold eller køn ikke spiller en afgørende rolle for, om unge kommer godt igennem uddannelsessystemet og derved også øger deres muligheder for at bidrage til det danske samfund.

De seneste reformer på ungdomsuddannelsesområdet har samtidig øget vigtigheden af karaktererne fra grundskolen, da de nu fungerer som et egentligt adgangskriterium. Samtidig har unge med et relativt lavt karaktersnit fra grundskolen også som udgangspunkt sværere ved at gennemføre en efterfølgende ungdomsuddannelse.¹

Det er tidligere blevet påvist, at der er forskelle i karaktersnit mellem drenge og piger i grundskolen såvel som på det gymnasiale område.² Denne tendens gør sig også gældende for Norden.³ Dette notat ser på den seneste udvikling i karaktersnittet i matematik og dansk i grundskolen for drenge og piger for at kortlægge, om tendensen, til at piger opnår markant bedre resultater ved grundskolens 9. kl. afgangsprøver sammenlignet med drengene, stadig er gældende.

Udviklingen i karakterforskellen mellem drenge og piger i grundskolen

Fra 2002 til 2010 lå forskellen i karaktersnittet fra grundskolens 9. kl. afgangsprøver i dansk og matematik mellem drenge og piger på ca. 0,6 karakterpoint i pigernes favør. Siden 2010 har denne forskel været støt stigende til ca. 0,85 i 2016 med et foreløbigt toppunkt i 2015 med 0,9 karakterpoints forskel.⁴

Der er en række mulige forklaringer på, at der er karakterforskelle mellem drenge og piger ved grundskolens afslutning. En del af forskellen kan fx forklares ved biologiske forskelle, der gør, at pigers hjerne udvikler sig hurtigere og gennemsnitligt set er et år længere fremme i udviklingen end drenges i løbet af teenageårene. Pigers hjerner er således færdigudviklet i 18-årsalderen, mens drenges først er helt udviklet i starten af 20'erne.⁵ Desuden kan tilgange til indlæring og pædagogikformer i dagpasnings- og uddannelsessystemet måske være bedre egnet til piger. PISA-undersøgelserne fra 2012 og 2015 har fx vist, at danske piger er signifikant bedre end drengene i læsning, hvilket kan medvirke til at forøge karakterforskellen i danskprøverne.⁶ Her er det også vist, at danske piger i højere grad angiver at bruge tid på lystbetonet læsning sammenlignet med danske drenge. Disse forklaringer kan imidlertid ikke nødvendigvis forklare den stigende tendens i karakterforskellen mellem drenge og piger.

¹ Se fx DEA (2015): Bogligt svage elever falder fra på EUD og har svært ved at komme videre eller Jakobsen (2014): Adgangskrav på 7 til gymnasier vil få stor betydning for uddannelsessystemet, Kraka.

² Jf. DEA (2014): Gymnasiet taber drengene og Jakobsen (2015): Stigende karakterforskelle mellem drenge og piger ved grundskolens 9. kl. afgangsprøver.

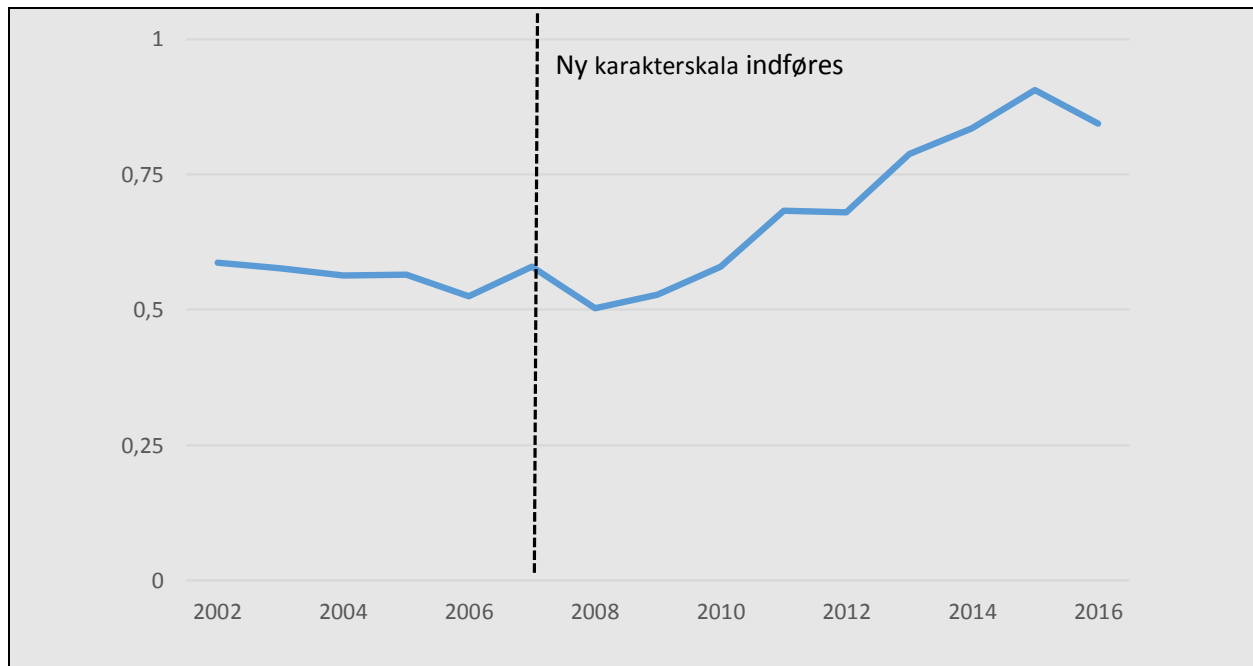
³ Lentz, L. og Rotbøll (2006): Læsefærdigheder i Norden – Studie 4.

⁴ Den gennemsnitlige stigning i karakterforskellen har været stort set ens i perioderne 2008-2012 og 2013-2006 (se bilag). Og hvis karakterforskellen fra grundskoleårgang henholdsvis 2012 og 2016 sammenlignes, er der karakterforskellen signifikant.

⁵ Se fx Hutter og Brown (2011): Hvor blev drengene af?, Skolverket (2006): Könsskillnader i måluppfyllelse och utbildningsvalg og Knudsen (2005): Hjerneudvikling og kønsforskelle.

⁶ KORA (2013): PISA 2012 – Danske unge i en international sammenligning og Undervisningsministeriet (2016): Hovedresultater i PISA 2015.

Figur 1: Forskel i karaktersnit mellem drenge og piger ved grundskolens 9. kl. afgangsprøver i dansk og matematik, 2002-2016

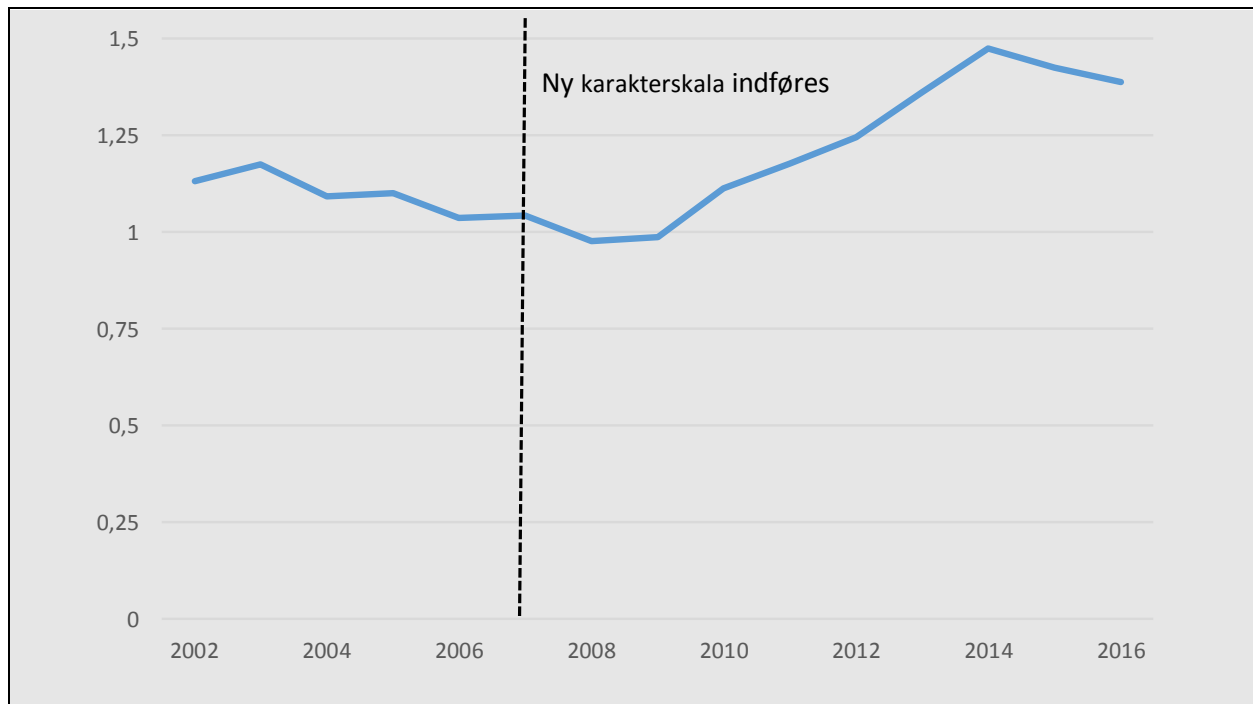

Noter: Inkluderer kun personer, der har fået registreret et resultat ved samtlige eksamener i dansk og matematik. Forskellen er beregnet ved pigernes karaktersnit fratrukket drengenes.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Den primære grund til den stigende forskel i karaktersnit mellem drenge og piger er, at piger har klaret sig markant bedre ved danskprøverne sammenlignet med drenge, jf. Figur 2. Fra 2002 til 2008 var karakterforskellen mellem piger og drenge faldet fra knap 1,2 karakterpoints til knap et. Denne faldende tendens vendte fra 2008 og toppede i 2014, hvor piger opnåede et karaktersnit på knap 1,5 karakterpoints højere end drengene. Dette er dog siden faldet til 1,4 karakterpoint, hvilket dog er stadig højere end niveauet fra 2013 og årene før.

Figur 2: Forskel i karaktersnit mellem drenge og piger ved grundskolens 9. kl. afgangsprøver i dansk, 2002-2016

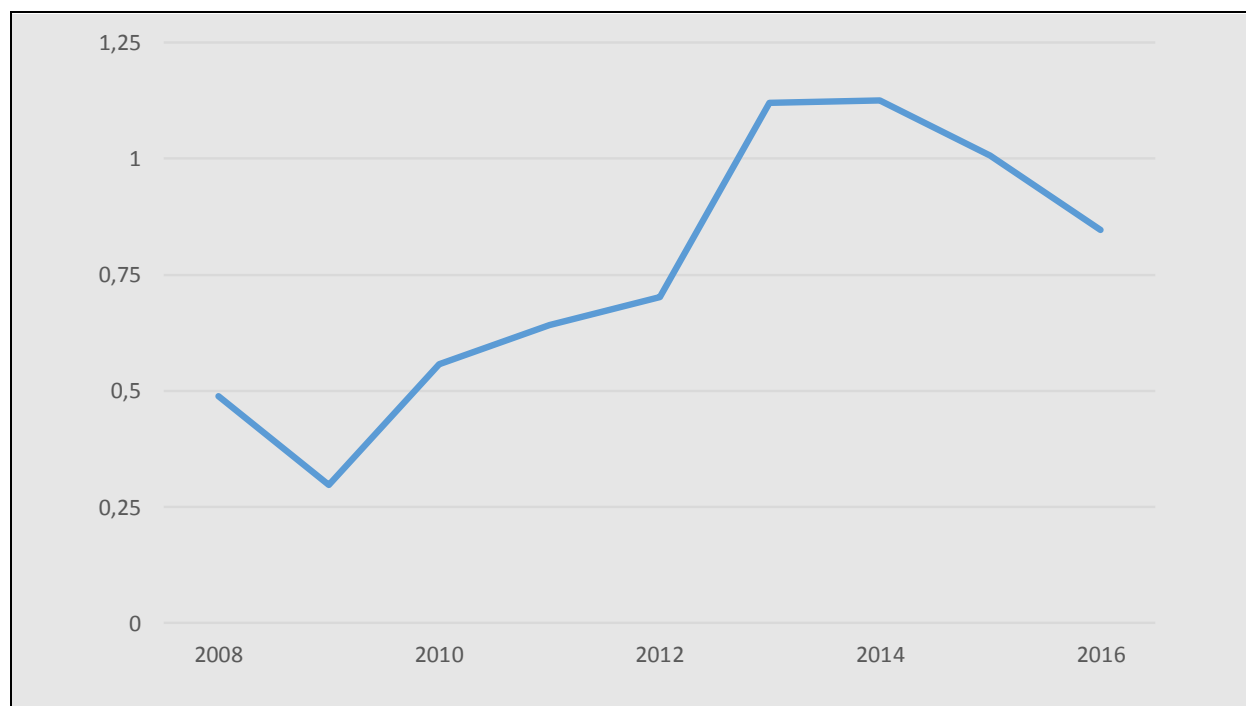

Noter: Inkluderer kun personer, der har fået registreret et resultat ved samtlige eksamener i dansk. Forskellen er beregnet ved pigernes karaktersnit fratrukket drengenes.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Udviklingen i det samlede karaktersnit for eksamen i læsning, der hører til under de fire dansk eksamener, følger stort set udviklingen for det samlede karaktersnit ved alle danskprøver, jf. Figur 3. Forskellen mellem piger og drenge voksede frem mod 2014, hvor efter det har været faldende. Dette bekræfter billedet fra PISA-undersøgelserne, hvor danske piger typisk klarer sig bedre i læsning end drengene.

Figur 3: Forskel i karaktersnit mellem drenge og piger ved grundskolens 9. kl. afgangsprøver i læsning, 2008-2016

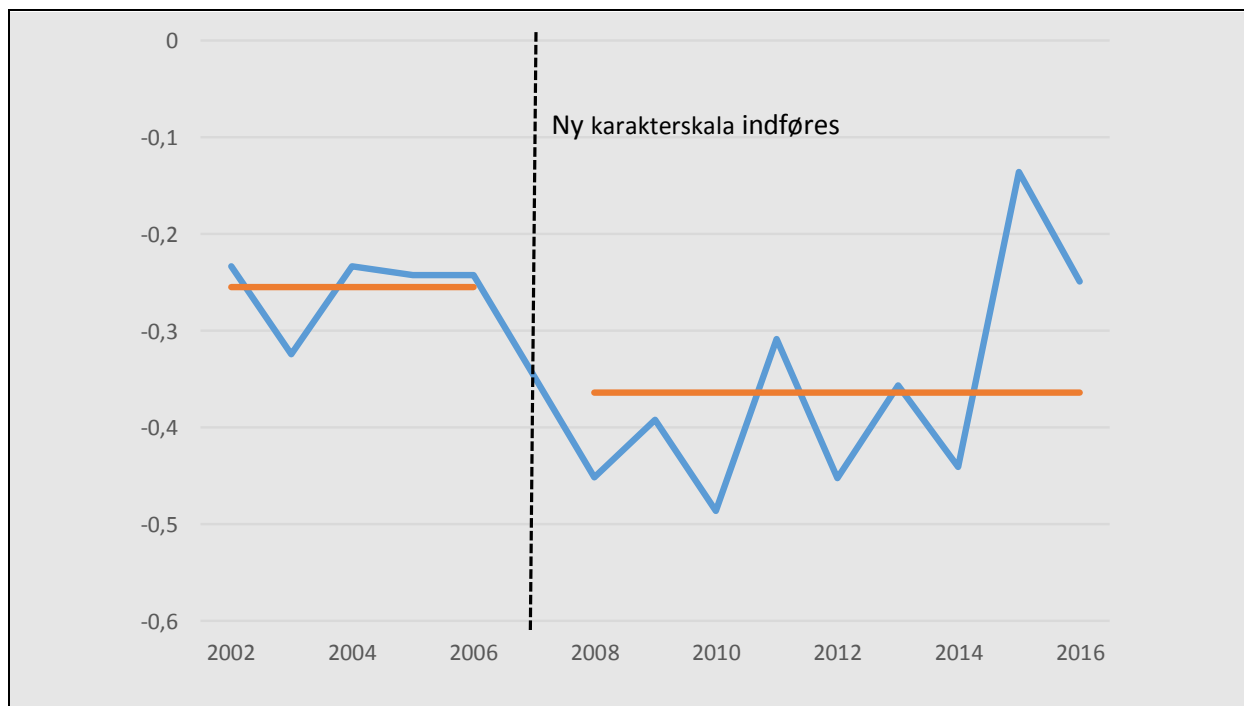

Noter: Inkluderer alle, der har fået registreret et resultat ved eksamen i læsning. Forskellen er beregnet ved pigernes karaktersnit fratrukket drengenes.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Karakterforskellen i afgangsprøverne i matematik har været mere stabil, jf. Figur 4. Drenge har i alle år opnået et højere karaktersnit i matematik sammenlignet med pigerne. Efter indførelsen af den nye 12 punkts karakterskala steg karakterforskellen fra ca. 0,25 karakterpoint til godt 0,35 i drengenes favør. De to seneste år er karakterforskellen dog blevet indsnævret, hvilket har bidraget til at fastholde den relativt markante forskel i det samlede karaktersnit mellem drenge og piger.

Figur 4: Forskel i karaktersnit mellem drenge og piger ved grundskolens 9. kl. afgangsprøver i matematik, 2002-2016

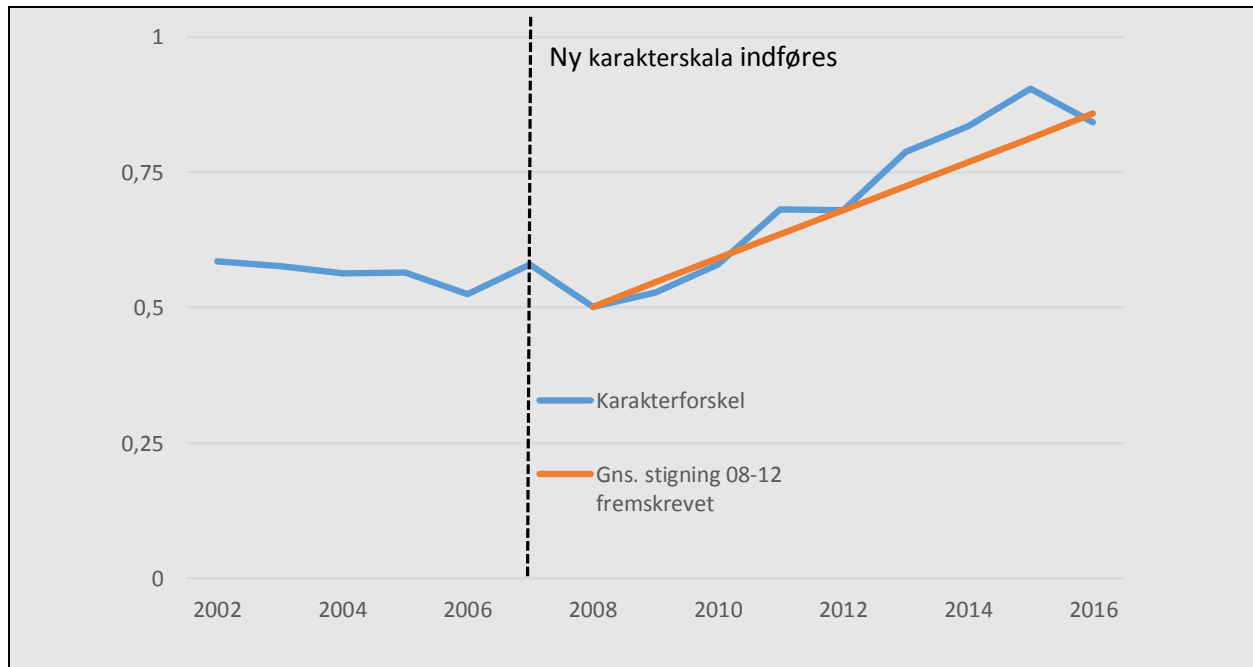

Noter: Inkluderer kun personer, der har fået registreret et resultat ved samtlige eksamener i matematik. Forskellen er beregnet ved pigernes karaktersnit fratrukket drengenes.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAG

Figur 5: Forskel i karaktersnit mellem drenge og piger ved grundskolens 9. kl. afgangsprøver i matematik, 2002-2016

Noter: Inkluderer kun personer, der har fået registreret et resultat ved samtlige eksamener i dansk og matematik. Forskellen er beregnet ved pigernes karaktersnit fratrukket drengenes.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.